

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

CHARAKTERYSTYKA PODATKU

- ▶ Podatek państwowy
- ▶ Podatek bezpośredni
- ▶ Podatek typu dochodowego/przychodowego

ZAKRES PODMIOTOWY

Podatnikami podatku są nie tylko osoby prawne, ale również jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek cywilnych, jawnych, partnerskich, komandytowych.

Osoba prawna: jest jednostką organizacyjną będącą samodzielnym podmiotem praw i obowiązków w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego. Osobowość prawną jednostki te uzyskują z mocy ustawy lub po dokonaniu wpisu do właściwego rejestru (np. Krajowy Rejestr Sądowy). Osobami prawnymi są m.in.: przedsiębiorstwa państwowe, banki państwowe, spółki prawa handlowego, spółdzielnie, organizacje społeczne (z wyjątkiem stowarzyszeń zwykłych), związki zawodowe, fundacje, partie polityczne itp.

Jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, które podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych są min. zakłady budżetowe, przedstawicielstwa zagraniczne.

ZAKRES PODMIOTOWY

Zgodnie z art. 1 ustawy p.d.o.p. Ustawa reguluje opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów osób prawnych i spółek kapitałowych w organizacji.

- ▶ Przepisy ustawy mają również zastosowanie do jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek niemających osobowości prawnej, z zastrzeżeniem ust. 1 i 3.
- ▶ Przepisy ustawy mają również zastosowanie do:
 - spółek komandytowo-akcyjnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - spółek niemających osobowości prawnej mających siedzibę lub zarząd w innym państwie, jeżeli zgodnie z przepisami prawa podatkowego tego innego państwa są traktowane jak osoby prawne i podlegają w tym państwie opodatkowaniu od całości swoich dochodów bez względu na miejsce ich osiągania.
- ▶ art. 1a ustawy p.d.o.p. Podatnikami mogą być również grupy co najmniej dwóch spółek prawa handlowego mających osobowość prawną, które pozostają w związkach kapitałowych, zwane dalej „podatkowymi grupami kapitałowymi”.

PODATKOWA GRUPA KAPITAŁOWA

WARUNKI UTWORZENIA PODATKOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ - art. 1a ust. 2 ustawy p.d.o.p.

- ▶ mogą ją utworzyć tylko i wyłącznie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne mające siedzibę na terytorium Polski, jeżeli:
 - przeciętny kapitał zakładowy, określony w sposób przewidziany w ustawie, przypadający na każdą z tych spółek, jest nie niższy niż 1 000 000 zł,
 - jedna ze spółek, zwana dalej "spółką dominującą", posiada bezpośredni 95% udział w kapitale zakładowym lub w tej części kapitału zakładowego pozostałych spółek, zwanych dalej "spółkami zależnymi", która na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji nie została nieodpłatnie lub na zasadach preferencyjnych nabyta przez pracowników, rolników lub rybaków albo która nie stanowi rezerwy mienia Skarbu Państwa na cele reprivatyzacji,
 - spółki zależne nie posiadają udziałów w kapitale zakładowym innych spółek tworzących tę grupę,
 - w spółkach tych nie występują zaległości we wpłatach podatków stanowiących dochód budżetu państwa;
- ▶ spółka dominująca i spółki zależne zawarły, w formie aktu notarialnego, umowę o utworzeniu, na okres co najmniej 3 lat podatkowych, podatkowej grupy kapitałowej i umowa ta została zarejestrowana przez naczelnika urzędu skarbowego.

PODATKOWA GRUPA KAPITAŁOWA

art. 1a ust. 2 ustawy p.d.o.p.

- ▶ po jej utworzeniu podmioty wchodzące w skład podatkowej grupy kapitałowej w dalszym ciągu spełniają kryteria warunkujące powstanie podatkowej grupy kapitałowej;
- ▶ podmioty wchodzące w skład podatkowej grupy kapitałowej nie korzystają ze zwolnień od podatku dochodowego na podstawie odrębnych ustaw;
- ▶ podmioty wchodzące w skład grupy nie pozostają w związkach powodujących zaistnienie okoliczności, o których mowa w art. 11 ustawy p.d.o.p., z podatnikami podatku dochodowego niewchodzącymi w skład podatkowej grupy kapitałowej;
- ▶ podatkowa grupa kapitałowa osiągnie za każdy rok podatkowy udział dochodów w przychodach w wysokości co najmniej 3%.

PODATKOWA GRUPA KAPITAŁOWA

- ▶ zarejestrowana przez naczelnika urzędu skarbowego umowa o utworzeniu podatkowej grupy kapitałowej **nie może być rozszerzona na inne spółki;**
- ▶ podatek dochodowy oraz zaliczki na ten podatek są obliczane, pobierane i wpłacane przez **spółkę reprezentującą podatkową grupę kapitałową;**
- ▶ **spółki tworzące podatkową grupę kapitałową odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania z tytułu podatku dochodowego należnego za okres obowiązywania umowy.**

PODATKOWA GRUPA KAPITAŁOWA

PRZEDŁUŻENIE UMOWY ORAZ UTRATA STATUSU PODATNIKA

- ▶ do przedłużenia okresu funkcjonowania podatkowej grupy kapitałowej jest wymagane zawarcie nowej umowy, podlegającej zgłoszeniu i zarejestrowaniu przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego.
- ▶ W razie gdy w okresie obowiązywania umowy wystąpią zmiany w stanie faktycznym lub w stanie prawnym, zależne od którejkolwiek ze stron umowy, które naruszają warunki uznania podatkowej grupy kapitałowej za podatnika podatku dochodowego, dzień naruszenia któregośkolwiek z tych warunków, z zastrzeżeniem ust. 12, oznacza utratę statusu podatnika oraz koniec jej roku podatkowego.
- ▶ zbycie udziałów (akcji), objętych na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji lub w związku z reprivatyzacją, oraz dalszy obrót tymi udziałami (akcjami) przez ich posiadaczy nie stanowi naruszenia warunków uznania podatkowej grupy kapitałowej za podatnika podatku dochodowego.
- ▶ w przypadku niezachowania warunku, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, za dzień utraty statusu podatnika przez podatkową grupę kapitałową uznaje się ostatni dzień miesiąca, w którym złożono zeznanie podatkowe, nie później jednak niż dzień, na który, zgodnie z art. 27 ust. 1, przypada termin złożenia tego zeznania.

PODMIOT PODATKU - OBOWIĄZEK PODATKOWY

Podatek dochodowy od osób prawnych płacą nie tylko podmioty prowadzące typową działalność gospodarczą, ale *podatek ten płaca ją również osoby i jednostki, które nie prowadzą żadnej działalności gospodarczej*, ale uzyskują dochody z takich źródeł jak np. kapitały pieniężne, nieruchomości, darowizny i subwencje.

NIEOGRANICZONY OBOWIĄZEK PODATKOWY

*jeżeli podatnik ma
siedzibę lub zarząd na
terytorium Polski, to
podlega opodatkowaniu od
całości swoich dochodów
bez względu na miejsce ich
osiągnięcia.*

OGRANICZONY OBOWIĄZEK PODATKOWY

*podatnik niemający
siedziby lub zarządu na
terytorium Polski podlega
opodatkowaniu tylko od
dochodów uzyskanych
w Polsce.*

MAŁY PODATNIK

art. 4a pkt 10 ustawy p.d.o.p.

Małym podatniku - oznacza podatnika, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 1 200 000 euro; przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł;

ZAKRES PRZEDMIOTOWY

Zgodnie z art. 7 ustawy p.d.o.p. Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym jest dochód bez względu na rodzaj źródeł przychodów, z jakich dochód ten został osiągnięty; w wypadkach, o których mowa w art. 21 i 22, przedmiotem opodatkowania jest przychód.

Przedmiotem podatku dochodowego od osób prawnych są stany faktyczne i prawne, które prowadzą do uzyskania dochodów.

Przedmiotem podatku jest dochód rozumiany jako nadwyżka sumy przychodów nad kosztami ich uzyskania osiągnięta w roku podatkowym.

DOCHÓD

Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy p.d.o.p. Dochodem, z zastrzeżeniem art. 10, art. 11 i art. 24a, jest nadwyżka sumy przychodów nad kosztami ich uzyskania, osiągnięta w roku podatkowym; jeżeli koszty uzyskania przychodów przekraczają sumę przychodów, różnica jest stratą.

$$\text{PRZYCHÓD} - \text{KOSZTY} = \text{DOCHÓD}$$

PRZYCHODY W PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB PRAWNYCH

- ▶ nie została zawarta norma definiująca pojęcie przychodu;
- ▶ należy jednak przyjąć, że przychodami są wszelkie definitywne przysporzenia majątkowe podatnika. Powiększają one jego majątek w taki sposób, że powodują zwiększenie jego aktywów lub zmniejszenie jego zobowiązań w sposób trwały;
- ▶ przysporzenia majątkowe, które nie stanowią przychodów w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych to między innymi:
 - kwoty naliczonych, lecz nieotrzymanych odsetek od należności, w tym również od udzielonych pożyczek (kredytów);
 - przychody otrzymane na utworzenie lub powiększenie kapitału zakładowego, funduszu udziałowego albo funduszu założycielskiego, albo funduszu statutowego w banku państwowym, albo funduszu organizacyjnego ubezpieczyciela;
 - kwoty należnego podatku od towarów i usług

PRZYCHODY W PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB PRAWNYCH

PRZYCHODU OPODATKOWANE NA ZASADACH OGÓLNYCH

- ▶ przychody wymienione w otwartym katalogu przychodów, zawartym w art. 12 ust. 1 u. p. d. o. p., są nimi w szczególności:
 - ❑ otrzymane pieniądze, wartości pieniężne, w tym również różnice kursowe;
 - ❑ wartość otrzymanych rzeczy lub praw, a także wartość innych świadczeń w naturze;
 - ❑ wartość, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, umorzonych lub przedawnionych zobowiązań oraz, w przypadku banków, wartość umorzonych lub przedawnionych środków na rachunkach bankowych;
 - ❑ wartość zwróconych wierzytelności, które uprzednio zostały odpisane jako nieściągalne lub umorzone i zaliczone do kosztów uzyskania przychodów;
 - ❑ wartość wkładu określona w statucie lub umowie spółki;
 - ❑ wynagrodzenie podatnika otrzymane w wyniku umorzenia udziałów (akcji) objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części
- ▶ przychody związane z działalnością gospodarczą i z działami specjalnymi produkcji rolnej; zalicza się do nich także, oprócz otrzymanych pieniędzy i wartości pieniężnych, należne przychody, chociażby nie zostały jeszcze faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont.

PRZYCHODY W PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB PRAWNYCH

PRZYCHODY OPODATKOWANE RYCZAŁTOWO

- ▶ **przychody związane z uczestnictwem w zysku osób prawnych, na przykład:**
 - ❑ przychód z tytułu wystąpienia wspólnika ze spółki komandytowo - akcyjnej w inny sposób niż poprzez umorzenie akcji;
 - ❑ wartość majątku otrzymanego w związku z likwidacją osoby prawnej lub spółki.

- ▶ **wskazane w ustawie przychody osiąmane na terytorium Polski przez podatników podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, na przykład:**
 - ❑ przychody z odsetek, praw autorskich lub praw pokrewnych, z praw do projektów wynalazczych, znaków towarowych i wzorów zdobniczych;
 - ❑ przychody uzyskane na terytorium Polski przez zagraniczne przedsiębiorstwa żeglugi powietrznej

KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW

- ▶ Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy p.d.o.p. Kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 16 ust. 1. Koszty poniesione w walutach obcych przelicza się na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień poniesienia kosztu.
- ▶ Zgodnie art. 16 ustawy p.d.o.p. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów:
 - wydatków na:
 - a) nabycie gruntów lub prawa wieczystego użytkowania gruntów, z wyjątkiem opłat za wieczyste użytkowanie gruntów,
 - b) nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie innych niż wymienione w lit. a środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, w tym również wchodzących w skład nabytego przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanych części,
 - c) ulepszenie środków trwałych, które zgodnie z art. 16g ust. 13 powiększają wartość środków trwałych, stanowiącą podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych
 - wydatki te, zaktualizowane zgodnie z odrębnymi przepisami, pomniejszone o sumę odpisów amortyzacyjnych, o których mowa w art. 16h ust. 1 pkt 1, są jednak kosztem uzyskania przychodów, w przypadku odpłatnego zbycia środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, bez względu na czas ich poniesienia;

KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW

- ❑ odpisów z tytułu zużycia samochodu osobowego, dokonywanych według zasad określonych w art. 16a-16m, w części ustalonej od wartości samochodu przewyższającej równowartość 20 000 euro przeliczonej na złote według kursu średniego euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia przekazania samochodu do używania;
- ❑ strat w środkach trwałych oraz wartościach niematerialnych i prawnych w części pokrytej sumą odpisów amortyzacyjnych, o których mowa w art. 16h ust. 1 pkt 1;
- ❑ strat powstałych w wyniku likwidacji nie w pełni umorzonych środków trwałych, jeżeli środki te utraciły przydatność gospodarczą na skutek zmiany rodzaju działalności;
- ❑ wydatków na objęcie lub nabycie udziałów albo wkładów w spółdzielni, udziałów (akcji) oraz papierów wartościowych, a także wydatków na nabycie tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych; wydatki takie są jednak kosztem uzyskania przychodu z odpłatnego zbycia tych udziałów (akcji) oraz papierów wartościowych, w tym z tytułu wykupu przez emitenta papierów wartościowych, a także z odkupienia albo umorzenia tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, z zastrzeżeniem ust. 7e;
- ❑ wydatków związanych z nabyciem pochodnych instrumentów finansowych - do czasu realizacji praw wynikających z tych instrumentów albo rezygnacji z realizacji praw wynikających z tych instrumentów albo ich odpłatnego zbycia - o ile wydatki te, stosownie do art. 16g ust. 3 i 4, nie powiększają wartości początkowej środka trwałego oraz wartości niematerialnych i prawnych;

KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW

- ▶ **koszty poniesione w walutach obcych przelicza się na złote** według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień poniesienia kosztu;
- ▶ jeżeli podatnik ponosi koszty uzyskania przychodów ze źródeł, z których dochód podlega opodatkowaniu, oraz koszty związane z przychodami z innych źródeł, a nie jest możliwe ustalenie kosztów uzyskania przypadających na poszczególne źródła, koszty te ustala się w takim stosunku, w jakim pozostają przychody z tych źródeł w ogólnej kwocie przychodów;
- ▶ **koszty uzyskania przychodów bezpośrednio związane z przychodami**, poniesione w latach poprzedzających rok podatkowy oraz w roku podatkowym, **są potrącalne**, co do zasady, w tym roku podatkowym, w którym osiągnięte zostały odpowiadające im przychody;
- ▶ **koszty uzyskania przychodów**, inne niż koszty bezpośrednio związane z przychodami, **są potrącalne w dacie ich poniesienia**;
- ▶ kosztem uzyskania przychodów ponoszonym w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą mogą być również **odpisy amortyzacyjne, czyli odpisy z tytułu zużycia środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych**. Wysokość odpisów amortyzacyjnych ustalana jest w oparciu o wykaz rocznych stawek amortyzacyjnych stanowiących załącznik nr 1 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

EWIDENCJA RACHUNKOWA

art. 9 ustawy p.d.o.p.

- ▶ Podatnicy są obowiązani do prowadzenia ewidencji rachunkowej, zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób zapewniający określenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy, a także do uwzględnienia w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacji niezbędnych do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych zgodnie z przepisami art. 16a-16m.
- ▶ Podatnicy prowadzący działalność badawczo-rozwojową, którzy zamierzają skorzystać z odliczenia, o którym mowa w art. 18d, są obowiązani w ewidencji, o której mowa w ust. 1, wyodrębnić koszty działalności badawczo-rozwojowej.
- ▶ Jeżeli ustalenie dochodu (straty) w sposób określony w ust. 1 nie jest możliwe, dochód (stratę) ustala się w drodze oszacowania.
- ▶ W przypadku podatników, o których mowa w art. 3 ust. 2, obowiązanych do prowadzenia ewidencji rachunkowej wymienionej w ust. 1, gdy określenie dochodu na ich podstawie nie jest możliwe, dochód określa się w drodze oszacowania, z zastosowaniem wskaźnika dochodu w stosunku do przychodu w wysokości:
 - 1) 5% - z działalności w zakresie handlu hurtowego lub detalicznego;
 - 2) 10% - z działalności budowlanej lub montażowej albo w zakresie usług transportowych;
 - 3) 60% - z działalności w zakresie pośrednictwa, jeżeli wynagrodzenie jest określone w formie prowizji;
 - 4) 80% - z działalności w zakresie usług adwokackich lub rzeczoznawstwa;
 - 5) 20% - z pozostałych źródeł przychodów.

WYŁĄCZENIA PODATKOWE

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy p.d.o.p. przepisów ustawy nie stosuje się do:

- ▶ przychodów z działalności rolniczej, z wyjątkiem dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że ustalenie przychodów jest wymagane dla celów określenia dochodów wolnych od podatku dochodowego na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4e;
- ▶ przychodów z gospodarki leśnej w rozumieniu ustawy o lasach;
- ▶ przychodów wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy;
- ▶ przychodów (dochodów) przedsiębiorcy żeglugowego opodatkowanych na zasadach wynikających z ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (Dz.U. z 2014 r. poz. 511 oraz z 2015 r. poz. 211), z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1a;
- ▶ przychodów przedsiębiorcy okrętowego opodatkowanych na zasadach wynikających z ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych (Dz.U. poz. 1206), z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1a.

PODSTAWA OPODATKOWANIA - DOCHÓD PO DOKONANIU PRZEWIDZIANYCH PRZEPISAMI USTAWY ODLICZEŃ

- ▶ **ustalić dochód (ewentualnie stratę).** Trzeba przypomnieć, że zgodnie z art. 7 ust. 2 u. p. d. o. p., dochodem jest nadwyżka sumy przychodów nad kosztami ich uzyskania, osiągnięta w roku podatkowym;
- ▶ **skorzystać z możliwości obniżenia dochodu o wysokość straty, jeżeli ona wystąpiła.** Zgodnie z art. 7 ust. 5 u. p. d. o. p. o wysokość straty poniesionej w roku podatkowym można obniżyć dochód w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty tej straty;
- ▶ **dokonać odliczeń od dochodu.** W podatku dochodowym od osób prawnych odliczeniu od dochodu podlegają określone w ustawie kategorie wydatków. Stosownie do art. 18 u. p. d. o. p. te wydatki to:
 - ❑ **darowizny, jednak nie więcej niż 10% dochodu, przekazane:**
 - na cele określone w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych,
 - na cele kultu religijnego,
 - ❑ **w bankach odliczeniu od dochodu podlega 20% kwoty kredytów (pożyczek) umorzonych w związku z realizacją programu restrukturyzacji na podstawie odrębnych ustaw, zakwalifikowanych do straconych kredytów (pożyczek) i zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów.**

PODSTAWA OPODATKOWANIA W PODATKOWEJ GRUPIE KAPITAŁOWEJ

- ▶ ustalenie dochodów (strat) poszczególnych spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej osiągniętych w ciągu roku podatkowego,
- ▶ ustalenie dochodu osiągniętego przez podatkową grupę kapitałową w ciągu roku podatkowego, który stanowi nadwyżka sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat. Jeżeli za rok podatkowy suma strat przekracza sumę dochodów spółek, różnica stanowi stratę podatkowej grupy kapitałowej. Warto odnotować, że straty poniesionej przez podatkową grupę kapitałową nie pokrywa się z dochodu poszczególnych spółek w razie upływu okresu obowiązywania umowy lub po utracie statusu podatkowej grupy kapitałowej. Ponadto z dochodu podatkowej grupy kapitałowej nie pokrywa się strat spółek wchodzących w skład grupy, poniesionych przez nie w okresie przed powstaniem grupy,
- ▶ dokonanie odliczeń od ustalonego dochodu w analogiczny sposób, jak przy ustalaniu podstawy opodatkowania na zasadach ogólnych

PODSTAWA OPODATKOWANIA - SZCZEGÓLNE PRZYPADKI

- ▶ **szacowanie dochodu.** Należy zasygnalizować, że w sytuacji, w której ustalenie dochodu na podstawie ewidencji rachunkowej nie jest możliwe, dochód lub stratę, zgodnie z art. 9 ust. 2 u. p. d. o. p., ustala się w drodze oszacowania;
- ▶ **podstawę opodatkowania stanowi przychód.** W określonych w ustawie sytuacjach, nie ustala się kosztów uzyskania przychodu oraz dochodu, ponieważ podstawę opodatkowania stanowi przychód. Taki sposób ustalenia podstawy opodatkowania znajduje zastosowanie w przypadku:
 - ❑ **niektórych przychodów związanych z uczestniczeniem w zysku osób prawnych, które są opodatkowane ryczałtowo,**
 - ❑ **opodatkowanych ryczałtowo, wskazanych w ustawie przychodów osiągniętych na terytorium Polski przez podatników podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.**

SKALA I STAWKI PODATKOWE

- ▶ opodatkowanie na zasadach ogólnych. Dla większości dochodów obowiązuje skala proporcjonalna (liniowa). Wysokość stawki, zgodnie z art. 19 ust.1 u. p. d. o. p., wynosi 19%;
- ▶ opodatkowanie stawką 15% w przypadku małych podatników oraz podatników rozpoczynających działalność w roku podatkowym, w którym ją rozpoczęli. Jednakże zgodnie z art. 19 ust. 1a i 1b u. p. d. o. p. stawki 15% nie mogą nigdy stosować podatkowe grupy kapitałowe oraz podatnicy rozpoczynający działalność, którzy powstałi w wyniku wskazanych w art. 19 ust. 1a u. p. d. o. p. operacji restrukturyzacyjnych;
- ▶ opodatkowanie stawką 50% różnicy między zadeklarowanym przez podatnika dochodem, a dochodem określonym przez organy podatkowe lub organy kontroli podatkowej. Sytuacja taka jest unormowana w art. 19 ust. 4 u. p. d. o. p. i ma ona charakter wyjątkowy. Odnosi się do przypadku, w którym organy podatkowe określą dochód podatnika w wysokości wyższej (stratę w wysokości niższej) niż zadeklarowana przez podatnika w związku z dokonaniem transakcji z podmiotem powiązanym lub podmiotem mającym siedzibę w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, a podatnik nie przedstawi tym organom wymaganej przepisami prawa dokumentacji podatkowej.

STAWKI PODATKOWE

- ▶ **opodatkowanie przychodów ryczałtem.** Podatek dochodowy od osób prawnych w formie ryczałtu pobiera się między innymi od przychodów:
 - ❑ **uzyskanych na terytorium Polski przez podatników objętych ograniczonym obowiązkiem podatkowym.** W myśl art. 21 ust. 1 u. p. d. o. p. podatek w tej formie pobiera się na przykład od:
 - przychodów z odsetek, praw autorskich lub praw pokrewnych, z praw do projektów wynalazczych, znaków towarowych i wzorów zdobniczych, w wysokości 20% przychodów,
 - ❑ **związanych z uczestniczeniem w zysku osób prawnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium Polski.** Stosownie do art. 22 ust. 1 u. p. d. o. p. podatek ustala się w wysokości 19% uzyskanego przychodu;
- ▶ **opodatkowanie dochodów ryczałtem,** np. dochód uzyskany przez wspólnika z tytułu umorzenia jego udziałów w spółce stanowi dochód z udziału w zyskach osób prawnych, który jest opodatkowany ryczałtowo z zastosowaniem stawki 19%

ZWOLNIENIA PODATKOWE

ZWOLNIENIA PODATKOWE - PODMIOTOWE

- unormowane w art. 6 ust. 1 ustawy p.d.o.p. Katalog wymienionych w tym przepisie podmiotów zwolnionych od podatku ma charakter zamknięty:

- Skarb Państwa;
- Narodowy Bank Polski;
- jednostki budżetowe;
- państwowe fundusze celowe;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- jednostki samorządu terytorialnego w zakresie dochodów określonych w przepisach ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego;

- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- Agencja Rynku Rolnego;
- fundusze inwestycyjne;
- fundusze emerytalne;
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- Fundusz Rezerwy Demograficznej;
- Agencja Nieruchomości Rolnych;
- Narodowy Fundusz Zdrowia

ZWOLNIENIA PODATKOWE

ZWOLNIENIA PODATKOWE - PRZEDMIOTOWE

- ▶ ustawodawca zawarł obszerny, katalog zwolnień przedmiotowych w podatku od osób fizycznych; zostały w art. 17 ustawy p.d.o.p. , np.:
 - dochody z tytułu sprzedaży całości lub części nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego; zwolnienie to nie dotyczy jednak dochodu uzyskanego ze sprzedaży, jeżeli sprzedaż ta następuje przed upływem pięciu lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie całości lub części zbywanej nieruchomości
 - dochody podatników w części przeznaczanej na realizację ich statutowych celów, takich jak między innymi działalność naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa, kulturalna etc.
 - dochody z tytułu prowadzenia loterii fantowych i gry bingo fantowe na podstawie zezwolenia wydanego na mocy odrębnych przepisów
 - dochody z tytułu prowadzenia szkoły w rozumieniu przepisów o systemie oświaty - w części przeznaczanej na cele szkoły

TRYB I WARUNKI PŁATNOŚCI

- ▶ Podatek dochodowy od osób prawnych jest płacony w formie **miesięcznych zaliczek**, których wysokość jest równa różnicy pomiędzy podatkiem należnym od dochodu od początku roku a sumą zaliczek zapłaconych za poprzednie miesiące.
- ▶ Rokiem podatkowym, co do zasady, jest rok kalendarzowy. Zgodnie z art. 8 u. p. d. o. p., w statucie albo w umowie spółki, albo w innym dokumencie odpowiednio regulującym zasady ustrojowe innych podatników może zostać ustalone, że **rokiem podatkowym jest okres kolejnych dwunastu miesięcy kalendarzowych**. W takim przypadku podatnik obowiązany jest zawiadomić o tym właściwego naczelnika urzędu skarbowego;

ZALICZKI NA PODATEK

- ▶ podatnicy, co do zasady, są obowiązani wpłacać na rachunek urzędu skarbowego zaliczki miesięczne w wysokości różnicy pomiędzy podatkiem należnym od dochodu osiągniętego od początku roku podatkowego a sumą zaliczek należnych za poprzednie miesiące. Zaliczki miesięczne podatnik wpłaca w terminie do 20 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. Zaliczkę za ostatni miesiąc roku podatkowego podatnik wpłaca w terminie do 20 dnia pierwszego miesiąca następnego roku podatkowego;
- ▶ zaliczki kwartalne: w myśl art. 25 ust. 1b u. p. d. o. p., podatnicy rozpoczynający działalność, w pierwszym roku podatkowym, oraz mali podatnicy, mogą wpłacać zaliczki kwartalne w wysokości różnicy pomiędzy podatkiem należnym od dochodu osiągniętego od początku roku podatkowego a sumą zaliczek należnych za poprzednie kwartały. Zaliczki kwartalne podatnik obowiązany jest wpłacać w terminie do 20 dnia każdego miesiąca następującego po kwartale, za który jest wpłacana zaliczka

ZEZNANIE PODATKOWE

Zgodnie z art. 27 ust. 1 u. p. d. o. p., podatnicy po zakończeniu roku podatkowego są zobowiązani składać urzędowi skarbowym zeznanie o wysokości dochodu (straty) osiągniętego w roku podatkowym - do końca trzeciego miesiąca roku następnego i w tym terminie wpłacić podatek należny albo różnicę między podatkiem należnym od dochodu wykazanego w zeznaniu a sumą należnych zaliczek za okres od początku roku.

PŁATNICY

- ▶ w przypadku opodatkowania dywidend, odsetek, opłat licencyjnych, czyli przychodów (dochodów) opodatkowanych w formie ryczału;
- ▶ pobrani i wpłacenie podatku przez płatnika nie zwalnia jednak podatników od obowiązku złożenia zeznania rocznego we właściwym terminie.

WYKAZ LITERATURY UZUPEŁNIAJĄCEJ

- ▶ Dmoch W., *Podatek dochodowy od osób prawnych. Komentarz.*, Warszawa 2017;
- ▶ Kaźmierski A. (red.), *Meritum. Podatki 2017*, Warszawa 2017;
- ▶ Litwińczuk H. (red.), *Prawo podatkowe przedsiębiorców*, Warszawa 2013;
- ▶ Małecki P., Mazurkiewicz M., *CIT. Podatki i rachunkowość. Komentarz*, Warszawa 2017;
- ▶ Mastalski R., *Prawo podatkowe*, Warszawa 2016.